

[Lindegård Rasmussen.]

bud mod eksport trænger givetvis også til nærmere at undersøges.

Således er der en række problemer, der trænger til en del mere klargøring. Vi kan nu engang ikke få hele landet til kun at dufte af roser eller ligne et julekort. Jorden er også et sted, hvor der skal arbejdes og produceres. Men som allerede sagt: forslagets ideelle hensigt skal jeg ikke anfægte, og vi deltager fra det radikale venstres side gerne i det videre arbejde med det.

Sigsgaard: SF har helt ret i, at der for tiden foregår en mange gange hensynsløs udnyttelse af de forekomster, det her drejer sig om, og at bl. a. eksporten er meget betænkelig; det har der i øvrigt været udbredt enighed om i debatten her. Jeg er derfor enig i forslagets hovedlinjer og skal kun gøre nogle enkelte bemærkninger om ting, som måske kunne ændres under udvalgsbehandlingen.

Man har valgt i forslaget at sige, at tilladelserne til udnyttelse kan tidsbegrænses og betinges af forskellige ting. Jeg tror, det er vigtigt, at man dér får en tvungen tidsbegrænsning, at man erstatter udtrykket „kan“ med „skal“. Hvis man ikke får det, risikerer man nemlig, at en kortsynet og måske katastrofal amtsrådsbeslutning binder næsten til evig tid, at den er uigenkaldelig, også efter at amtsrådet er blevet kloge, eller efter at der f. eks. er sket nyvalg. Jeg synes, det er et begrænset og et rimeligt krav at sige, at der „skal“ indføres en tidsbegrænsning, sådan at en beslutning også kan gøres om igen.

Det samme gælder egentlig spørgsmålet om betingelserne. Amtsrådet kan altså kræve, at udnyttelsen sker efter en godkendt plan, og at arealerne retableres. Det er et spørgsmål, om det ikke var rimeligt, at sådanne krav stilles generelt, og at man også på det punkt fik „kan“ erstattet med „skal“.

I § 2, stk. 2, pkt. 2, hedder det, at arealerne efter udnyttelsen skal bringes i en sådan stand, at de ikke virker skæmmende på landskabet. Her tror jeg, man skal overveje at udtrykke sig på en anden måde. Det er vanskeligt i et lovforslag at tage stilling til, hvad der er pænt, og hvad der ikke er pænt, og jeg tror nemt, der kan findes andre for-

muligheder, som tilgodeser formålet. Man kunne f. eks. forestille sig, at man i stedet for sagde, at arealerne skulle retableres således, at de atter kunne tjene økonomiske og rekreative interesser; måske skal der andre ting ind i billedet.

Ifølge en senere bestemmelse i lovforslaget er det sådan, at en igangværende udnyttelse kan fortsætte under visse betingelser. Der er nævnt nogle af betingelserne her, men det fremgår af udformningen, at den ikke kan tidsbegrænses. Det forekommer mig altså også at være galt ud fra de betragtninger, jeg allerede har anstillet.

Hvad eksporten angår, tror jeg, at man i al almindelighed simpelt hen skal standse den; det har andre også været inde på, så der er vel en mulighed for, at det bliver gennemført. Om det så skal ske igennem forslaget her eller på anden måde kan være underordnet.

I § 4 tales der om, at amtsrådet skal give fredningsplanudvalg og kommunalbestyrelse underretning om de afgørelser, der træffes, og her har jeg lyst til at komme med en enkelt detailbemærkning, selv om de normalt hører hjemme ved anden behandling. Men skal det med i udvalgsbehandlingen, så er det nok vigtigt, at det kommer frem nu. Jeg tror, at man dér skal have Danmarks Naturfredningsforening ind i billedet. Det er en instans, der ligger noget uden for og et stykke fra de kommunale og amtskommunale instanser. Jeg tror, det kunne være nyttigt. Vi har mangfoldige gange set, at naturfredningsforeningen har taget udmærkede initiativer og på den måde fået sager frem i lyset, som måske ellers ikke ville være kommet frem i lyset. Jeg tror også, at det ville være rimeligt at give naturfredningsforeningen ret til på samme måde som kommunalbestyrelse og fredningsplanudvalg at påklage amtsrådenes afgørelser over for ministeren. Jeg beder altså om, at man tager det lille spørgsmål op under udvalgsarbejdet også.

Da der i fremtiden vil blive et kolossalt behov for at placere skrald og affald, i hvert fald så længe vi fortsætter med den produktionsmetode og det produktionsmønster, vi har i dag, kunne man overveje at indføje noget om, at de, der opnår udnyttelsestilladelser, må indstille sig på i mange tilfælde at